

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 เลขรับ ๐๒๕๔๓
 วันที่ 24 มี.ค. 2552
 เวลา 14.30 น.

ที่ ผผ ๐๔/ ๑๕๕๒

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
 ๑๑๙๓ อาคารเอ็กซิม ชั้น ๒๐ ถนนพหลโยธิน
 สามเสนใน พญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๕๒

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
 รับที่ 52 / 52
 วันที่ 24 มี.ค. 2552
 เวลา 15.00
 สำนักกำกับและตรวจสอบ

เรื่อง รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๑

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๑ จำนวน ๖๐๐ เล่ม

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๔ (๔) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินจัดทำรายงานประจำปีเพื่อรายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี นั้น

บัดนี้ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดทำรายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๑ เสร็จสมบูรณ์แล้ว ซึ่งประกอบไปด้วยผลการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินและผลการดำเนินงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ในกรณี สำนักงานฯ จึงขอนำส่งรายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๑ เสนอต่อท่านประธานวุฒิสภา และสมาชิกวุฒิสภา มา ณ โอกาสนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก
 (ธีรเดช มีเพียร)
 ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักวิชาการและยุทธศาสตร์
 โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๔๖๐๑-๕
 โทรสาร ๐ ๒๒๗๑ ๔๖๐๐
 www.ombudsman.go.th

“ความอ้าซ่า คือความไม่เป็นธรรม”

กลุ่มงานติดตามผลการดำเนินงาน
 รับที่ 23 / 52
 วันที่ 24 มี.ค. / 52
 เวลา 15.05 น.
 สำนักกำกับและตรวจสอบ

เอกสารประกอบการพิจารณา

รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ประจำปี ๒๕๕๑

จัดทำโดย กลุ่มงานติดตามผลการดำเนินงาน
สำนักกำกับและตรวจสอบ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา “รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๑” ฉบับนี้ กลุ่มงานติดตามผลการดำเนินงาน สำนักกำกับและตรวจสอบ ได้จัดทำขึ้นตามกรอบภาระหน้าที่ในการดำเนินการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณารายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีขององค์กรอิสระต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสรุปเนื้อหาสาระสำคัญของรายงาน ทั้งนี้ เพื่อใช้สำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาโดยเฉพาะ

สำนักกำกับและตรวจสอบ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
มีนาคม ๒๕๕๒

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ ผู้ตรวจการแผ่นดิน	๑
ส่วนที่ ๒ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	๓
ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินงาน	๔
ส่วนที่ ๔ รายงานการเงิน	๘

สรุปรายงานประจำปี ๒๕๕๑
ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

- รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๑ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้
- ส่วนที่ ๑ ผู้ตรวจการแผ่นดิน
 - ส่วนที่ ๒ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
 - ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินงาน
 - ส่วนที่ ๔ รายงานการเงิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๒-๒๔๕ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินเพิ่มมากขึ้น จากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติไว้ ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และบัญญัติให้ผู้ได้รับเลือกเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินประชุมและเลือกผู้ที่จะดำรงตำแหน่ง ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน กันเอง^{*} โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ มีการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินครบจำนวน ๓ คน ตามจำนวนที่รัฐธรรมนูญกำหนด คือ ๑. นายพลทรัพย์ ปิยะอนันต์ ๒. พลเอก ชีรเดช มีเพียร ๓. นายปราโมทย์ โชติมงคล

อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดอำนาจหน้าที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนี้

๑. พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนที่มีต่อข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับ ได้แก่ การตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาล

๒. การดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการเสนอแนะ การให้คำแนะนำในการจัดทำและปรับปรุงประมวลจริยธรรมของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม

๓. การติดตาม การประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ

๔. การเสนอข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ในกรณี que เห็นว่ามีความจำเป็น

^{*} ปัจจุบัน ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน คือ พลเอก ชีรเดช มีเพียร

๕. รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี
สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาทุกปี

๖. หากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการกระทำใดจะมีผลกระทบต่อความเสียหายของ
ประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินการพิจารณาและ
สอบสวนได้ด้วยตนเอง แม้ไม่มีการร้องเรียน

๗. เสนอเรื่องหรือความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองพิจารณา เพื่อวินิจฉัยใน
กรณีเห็นว่า บทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหา
เกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการกิจตามอำนาจหน้าที่ข้างต้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
พลเอก ชีรเดช มีเพียร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ประกาศเรื่อง ปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งงานและ
ขอบเขตหน้าที่ของงานในสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ โดยจัดตั้ง
หน่วยงานเพื่อรองรับภารกิจใหม่ตามรัฐธรรมนูญ จำนวน ๓ สำนัก คือ สำนักตรวจสอบองค์การตาม
รัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม สำนักส่งเสริมมาตรฐานจริยธรรม และสำนักติดตาม
ประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของผู้ตรวจการแผ่นดิน
โดยมีเลขาธิการซึ่งแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้บังคับบัญชา ซึ่งปัจจุบันมี
ศาสตราจารย์ ศรีราชา เจริญพานิช ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน นายเฉลิมศักดิ์
จันทร์ทิม และนางวิยะดา สิมะเสถียร เป็นรองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ทั้งนี้ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานในช่วง ๕ ปี
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔ เพื่อให้การทำงานบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้คือ “มุ่งมั่นรักษาความเป็นธรรม
ส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาครัฐ และสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน”

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ข้างต้น สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้กำหนดพันธกิจหลักในการ
ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ๕ ด้าน คือ

พันธกิจที่ ๑ พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อน
และความไม่เป็นธรรม

พันธกิจที่ ๒ ศึกษาตรวจสอบ วิเคราะห์และเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ
ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และขั้นตอนการปฏิบัติงานและจัดทำรายงานเสนอต่อรัฐสภา

พันธกิจที่ ๓ เผยแพร่วิชาการและให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิที่จะ
ร้องเรียนและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาครัฐ

พันธกิจที่ ๔ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาครัฐ

พันธกิจที่ ๕ พัฒนาองค์กรให้มีระบบโครงสร้างที่มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างบุคลากรให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์เชิงรุก เพื่อแก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชน และมุ่งพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาครัฐ จำนวน ๕ ยุทธศาสตร์ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การแก้ไขความทุกข์ร้อนของประชาชนในเชิงรุกด้วยความรวดเร็ว มีมาตรฐานและเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมและเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน และสิทธิในการร้องเรียน และเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสนับสนุนและสร้างเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและสร้างเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของสำนักงาน

ปัจจุบัน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีการแบ่งโครงสร้างเป็น ๔ ฝ่ายหลัก ประกอบด้วย

- หน่วยงานด้านสอบสวน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรวบรวม ศึกษาและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและพิจารณาวินิจฉัยข้อกฎหมายเกี่ยวกับงานด้านการตรวจสอบ สืบสวนหาข้อเท็จจริง เสนอความเห็นเพื่อประกอบการวินิจฉัย โดยมีการแบ่งส่วนงานออกเป็น ๖ สำนัก รับผิดชอบสอบสวนเรื่องร้องเรียนแต่ละกระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน รวมทั้งหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นและภูมิภาค และการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- หน่วยงานด้านวิชาการและเผยแพร่ แบ่งส่วนความรับผิดชอบเป็น ๔ สำนัก ๑ ศูนย์ คือ สำนักวิชาการและยุทธศาสตร์ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักกฎหมาย และศูนย์ศึกษาผู้ตรวจการแผ่นดิน

- หน่วยงานด้านอำนวยความสะบาย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านธุรการของผู้ตรวจการแผ่นดิน แบ่งส่วนความรับผิดชอบออกเป็น ๓ สำนัก คือ สำนักอำนวยความสะบาย สำนักบริหารการคลัง และสำนักบริหารงานบุคคล

- หน่วยงานตามภารกิจใหม่ แบ่งส่วนความรับผิดชอบเป็น ๓ สำนักคือ คือ สำนักติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ สำนักส่งเสริมมาตรฐานจริยธรรม และสำนักตรวจสอบองค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม

แม้ว่าผู้ตรวจการแผ่นดินจะมีภารกิจเพิ่มมากขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แต่ภารกิจในการรับและพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนของประชาชนที่เกิดจากการปฏิบัติ หรือละเลยไม่ปฏิบัติของข้าราชการ พนักงานของรัฐที่ก่อให้เกิดความเสียหายยังเป็นภารกิจที่ผู้ตรวจการแผ่นดินให้ความสำคัญ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ดำเนินการจัดการตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ดังนี้

๑. เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับไว้พิจารณา จำนวน ๓,๗๗๓ เรื่อง โดยเป็นเรื่องที่รับไว้พิจารณาในปี ๒๕๕๐ จำนวน ๑,๘๗๘ เรื่อง และเป็นเรื่องที่ยกมาจากปีงบประมาณก่อน จำนวน ๑,๘๙๕ เรื่อง

๒. เรื่องร้องเรียนที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ จำนวน ๒,๘๗๗ เรื่อง จำแนกเป็นเรื่องที่ไม่เข้าข่ายเป็นคำร้องเรียนรวมทั้งเรื่องและผู้ร้องเรียนขอถอนคำร้องเรียน จำนวน ๗๗ เรื่อง และเป็นเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแล้ว จำนวน ๒,๘๐๐ เรื่อง ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินการโดยจำแนกตามผลการพิจารณา ดังนี้

- เรื่องที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและเรื่องที่ถูกกฎหมายบัญญัติมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับไว้พิจารณา จำนวน ๗๕๙ เรื่อง

- เรื่องร้องเรียนที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่โดยชอบแล้ว และได้ประสานกับผู้ร้องเรียนจนเป็นที่พึงพอใจ จำนวน ๑,๒๐๖ เรื่อง

- เรื่องร้องเรียนที่สามารถเยียวยาความเดือดร้อนหรือปิดเป่าความไม่เป็นธรรม จำนวน ๕๗๐ เรื่อง

- เรื่องร้องเรียนที่พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑ เรื่อง

- เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงแนวทางหรือวิธีปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จำนวน ๒๕๑ เรื่อง

- เรื่องร้องเรียนที่เห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการทุจริต หรือมีมูลความผิดทางอาญา หรือมีมูลความผิดทางวินัย และให้หน่วยงานที่มีอำนาจดำเนินการสอบสวน และรายงานให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบ จำนวน ๑๒ เรื่อง

ทั้งนี้ เรื่องร้องเรียนที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๒,๘๗๗ เรื่องนั้น พบว่า หน่วยงานที่ถูกร้องเรียน ๑๐ อันดับแรกในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ คือ กระทรวงมหาดไทย (๖๒๙ เรื่อง) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (๕๓๕ เรื่อง) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (๔๑๑ เรื่อง) กระทรวงศึกษาธิการ (๑๕๓ เรื่อง) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๑๐๖ เรื่อง) กรุงเทพมหานคร (๘๖ เรื่อง) กระทรวงคมนาคม (๘๒ เรื่อง) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๘๐ เรื่อง) กระทรวงการคลัง (๗๓ เรื่อง) และกระทรวงยุติธรรม (๕๕ เรื่อง) โดยกระทรวงมหาดไทยมีประเด็นเรื่องร้องเรียนที่พบมาก คือ เรื่องการบริหาร

ราชการส่วนท้องถิ่น สาธารณูปโภค และการบริหารราชการส่วนภูมิภาค รองลงมา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประเด็นเรื่องร้องเรียนที่พบมาก คือ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และเรื่องที่ดิน ส่วนสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีเรื่องร้องเรียนจำนวนมากเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งดำเนินคดี การดำเนินคดีล่าช้า และปัญหาความประพฤติของเจ้าหน้าที่

ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๕ (๒) บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมาตรา ๓๐๔ ให้แต่ละหน่วยงานต้องจัดทำประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๓๙ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ (ภายในวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑)

ในการนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้แต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาเพื่อจัดวางระบบหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ โดยคณะกรรมการฯ ได้มีมติแจ้งให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำประมวลจริยธรรมของตนเองให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑ รวมทั้งคณะกรรมการฯ ได้กำหนดมาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก (Core Values) เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้ในการจัดทำประมวลจริยธรรมของตนเอง ซึ่งต้องมีสาระสำคัญอย่างน้อย ๙ ประการ คือ

๑. การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
๒. การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
๓. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
๔. การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
๕. การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
๖. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วนถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
๗. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
๘. การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๙. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ทั้งนี้ ภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดินเกี่ยวกับการดำเนินการด้านจริยธรรมที่สำคัญในปี ๒๕๕๑ คือ

๑. การจัดทำประมวลจริยธรรม

ในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำ เพื่อให้ประมวลจริยธรรมของแต่ละหน่วยงานมีองค์ประกอบและสาระสำคัญเป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่วนผลการดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรม ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภททั่วประเทศได้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมของตนเองเกือบครบถ้วนแล้ว โดยมีการแบ่งกลุ่มเป้าหมายเป็น ๓ กลุ่ม คือ

- กลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ระดับประเทศและระดับท้องถิ่น) จำนวน ๘ หน่วยงาน มีการจัดทำประมวลฯ เสร็จแล้ว จำนวน ๓ หน่วยงาน และอยู่ระหว่างการจัดทำหรือกำลังปรับปรุง จำนวน ๕ หน่วยงาน

- กลุ่มข้าราชการแต่ละประเภท จำนวน ๔๒ หน่วยงาน มีการจัดทำประมวลฯ เสร็จแล้ว จำนวน ๓๗ หน่วยงาน และอยู่ระหว่างการจัดทำหรือกำลังปรับปรุง จำนวน ๕ หน่วยงาน

- กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น ๆ เช่น องค์กรอิสระ องค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรอื่น ๆ ในกำกับของรัฐ เป็นต้น จำนวน ๑๑๒ หน่วยงาน มีการจัดทำประมวลฯ เสร็จแล้ว จำนวน ๑๖ หน่วยงาน และอยู่ระหว่างการจัดทำและกำลังปรับปรุง จำนวน ๙๖ หน่วยงาน

๒. การส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีจิตสำนึก ในด้านจริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและรณรงค์ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐตระหนักถึงความสำคัญของการมีมาตรฐานทางจริยธรรมและยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน และปฏิบัติงาน เช่น การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การบรรยายพิเศษต่าง ๆ เป็นต้น

๓. ภารกิจตรวจสอบการฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรม ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ พบว่า มีการร้องเรียนเรื่องดังกล่าว ประมาณ ๑๐ เรื่อง ซึ่งอยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการตามกฎหมายและอำนาจหน้าที่ต่อไป

ผลการดำเนินงานด้านการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ตามที่มีการจัดตั้งสำนักติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ เพื่อรับผิดชอบในการติดตาม ประเมินผลและจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญทั้งหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในกำกับของฝ่ายบริหารและไม่อยู่ใน กำกับของฝ่ายบริหาร เพื่อขอความร่วมมือในการรายงานผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญในส่วนที่ เกี่ยวข้องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบทุก ๓ เดือน รวมทั้งมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงาน ตามรัฐธรรมนูญผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสารสนเทศ และประสานงานทางโทรศัพท์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยตรง นอกจากนี้ ยังได้รวบรวมคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกรณีกฎหมายขัดหรือแย้งหรือ กระบวนการตรากฎหมายไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพื่อแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อปฏิบัติให้ เป็นไปตามคำวินิจฉัยดังกล่าว

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ในปี ๒๕๕๑ สามารถสรุปผลการดำเนินการได้ ดังนี้

๑. กฎหมายที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

๑.๑ กฎหมายที่ดำเนินการแล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด จำนวน ๖๑ ฉบับ โดยมีร่างพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรีได้ขอถอนร่างดังกล่าวจากสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องจากไม่ได้มีการทำประชาพิจารณ์ รวมทั้งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๓ ฉบับ^๑ และร่างพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่ดำเนินการเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด แต่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าขัดรัฐธรรมนูญ เนื่องจากองค์ประชุมสภาผู้แทนฯ ไม่ครบซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

๑.๒ กฎหมายที่อยู่ระหว่างดำเนินการ และยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จำนวน ๗๑ ฉบับ

๑.๓ กฎหมายที่ยังไม่รายงานผลการดำเนินการและยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จำนวน ๙ ฉบับ

๒. มาตรการที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

๒.๑ มาตรการที่ต้องดำเนินการให้เสร็จตามกรอบระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด จำนวน ๗๔๖ งาน/โครงการ

๒.๒ มาตรการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการและยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จำนวน ๓๐๗ งาน/โครงการ

๒.๓ มาตรการที่ยังไม่รายงานผลการดำเนินการและยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จำนวน ๕ งาน/โครงการ

ทั้งนี้ ในการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดทำระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการติดตามการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการ ผู้สนใจสามารถเรียกดูข้อมูลดังกล่าวผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานฯ ได้

ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชน

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๗ เห็นชอบแนวทางปฏิบัติกรณีผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสารเพื่อประกอบเรื่องร้องเรียนให้หน่วยงานของรัฐเร่งรัดติดตามการชี้แจงข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินโดยเร็ว รวมทั้งให้มีการประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนหรือขอข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนทางโทรศัพท์ จึงได้มีการดกลองเบื้องต้นกับคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ให้นำการชี้แจงข้อเท็จจริง หรือการส่งเอกสารหลักฐานให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของหน่วยงานมากำหนดเป็นตัวชี้วัดในการพิจารณาความดีความชอบทำให้หน่วยงานของรัฐให้ความร่วมมือกับผู้ตรวจการแผ่นดินมากขึ้น ขณะเดียวกัน มาตรการข้างต้นอาจเป็นการลงโทษหน่วยงานของรัฐที่ไม่ให้ความร่วมมือกับผู้ตรวจการแผ่นดินเช่นกัน

ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินการเรื่องร้องเรียนจนเป็นที่ยุติได้จำนวนมาก เนื่องจากได้รับความร่วมมืออย่างดีจากหน่วยงานในการชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียน ทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือเยียวยาทุกข์ร้อน

^๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.

ของประชาชนเป็นไปด้วยความรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาความร่วมมือในรูปแบบการสร้างเครือข่ายโดยการจัดทำบันทึกความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความร่วมมือระหว่างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งต่างมีภารกิจงานใกล้เคียงกัน จึงมีการกำหนดแนวทางการทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน โดยเฉพาะโครงการความร่วมมือระหว่างอัยการสูงสุดและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินในเรื่องต่าง ๆ คือ

- เป็นเครือข่ายในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนทั่วประเทศ ทั้งนี้ ตามกรอบอำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กร

- แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นระหว่างกันในการช่วยเหลือประชาชน

- ส่งเสริม และสนับสนุนการเผยแพร่ข่าวสารและความรู้ทางกฎหมาย ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีให้แก่ประชาชนทั่วไป

ผลการดำเนินงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ปีงบประมาณ ๒๕๕๑ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้รับการจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไป จำนวนประมาณ ๑๒๑ ล้านบาทเศษ โดยได้เบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ เป็นเงินทั้งสิ้นจำนวนประมาณ ๑๐๖ ล้านบาทเศษ ซึ่งได้จำแนกเป็นค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	จำนวนประมาณ ๕๕ ล้านบาทเศษ
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการบริหารและการจัดการองค์กร	จำนวนประมาณ ๔๓ ล้านบาทเศษ
๓. ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	จำนวนประมาณ ๗ ล้านบาทเศษ

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานของสำนักงานฯ สามารถสรุปตามลักษณะงานได้ ดังนี้

๑) งานด้านการตรวจสอบและสอบสวน โดยมีการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านนี้ ทั้งในเรื่องการพิจารณาเรื่องร้องเรียน และการพัฒนาระบบการดำเนินงานเรื่องร้องเรียน

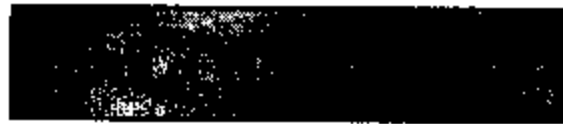
๒) งานด้านจริยธรรม โดยมีการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินการด้านจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งในเรื่องการเสนอแนะหรือให้คำแนะนำการจัดทำ หรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม โดยการจัดประชุม การสัมมนา เป็นต้น

๓) งานติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ โดยการเร่งรัดให้แต่ละหน่วยงานรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญเพื่อเสนอต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและหน่วยงานต่าง ๆ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด เป็นต้น

๔) งานด้านประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องรวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยในปี ๒๕๕๑ มีการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ อาทิ การผลิตและเผยแพร่สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ งานประสานสื่อมวลชนและประชาสัมพันธ์ โครงการผู้ตรวจการแผ่นดินพบประชาชนในส่วนภูมิภาค เป็นต้น

๕) งานด้านวิชาการ เพื่อสนับสนุนการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ทั้งด้านการศึกษา วิเคราะห์ เผยแพร่งานด้านกฎหมาย งานสถิติและพัฒนากำหนดข้อเสนอข้อมูลในแง่มุมต่าง ๆ งานด้านวิเทศสัมพันธ์ อาทิ งานเผยแพร่ทางวิชาการต่าง ๆ งานนโยบาย แผนและงบประมาณ งานยุทธศาสตร์ การวิจัย งานสารสนเทศเพื่อการบริหารและการพัฒนา งานศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดิน งานเทคโนโลยีสารสนเทศ งานกฎหมาย เป็นต้น

๖) งานด้านบริหารองค์กร เพื่อสนับสนุนการทำงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ในเรื่องงานด้านอำนวยการ ด้านบุคลากร ด้านการตรวจสอบภายใน ด้านการบริหารการคลัง การเงิน บัญชีและพัสดุ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ และ ๒๕๕๑ งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน และงบกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งผู้บริหารของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่างบการเงินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งแสดงงบการเงินที่แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ และ ๒๕๕๑ ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีความถูกต้องตามสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและที่กระทรวงการคลังกำหนด

ทั้งนี้ งบแสดงฐานะการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๐ อยู่ระหว่างการตรวจสอบบัญชีโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

